

POSTANOWIENIE

26 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 26 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko T. spółce akcyjnej w U.
o zapłatę,
oraz z powództwa wzajemnego T. spółki akcyjnej w U.
przeciwko M. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę
na skutek skargi kasacyjnej M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 6 lutego 2023 r., I AGa 235/22,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu 2 zaskarżonego orzeczenia w zakresie, w którym oddalono apelację pozwanego;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałym zakresie;**
- 3. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

(a.z.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, po rozpoznaniu apelacji powoda (pozwanego wzajemnego) M. spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością w W. i pozwanego (powoda wzajemnego) T. spółki akcyjnej w U. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 20 kwietnia 2022 r.: odrzucił apelację powoda co do pkt I i III wyroku (1.); oddalił apelacje (2.); orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (3.).

Powód zaskarżył powyższy wyrok w części, tj.: w zakresie punktu 2 i punktu 3, a w skardze kasacyjnej wniósł o przyjęcie jej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1. Czy zawarta w umowie o świadczenie usług regulacja wprowadzająca konstrukcję złożenia przez zleceniodawcę dorozumianego (konkludentnego) oświadczenia woli co do faktu potwierdzenia wykonania usługi przez zleceniobiorcę przez brak zgłoszenia zastrzeżeń w określonym przez strony umownie terminie co do prawidłowości (rzetelności) wystawionej przez zleceniobiorcę faktury za wykonanie usługi, uniemożliwia pozwanemu zleceniodawcy kwestionowanie w toku postępowania wskazanych przez powodowego zleceniobiorcę poszczególnych pozycji składających się na wyliczone wynagrodzenie?

2. Czy dla skutecznego zakwestionowania w toku postępowania przez pozwanego zleceniodawcę wskazanych przez powodowego zleceniobiorcę poszczególnych pozycji składających się na wyliczone wynagrodzenie, w sytuacji wcześniejszego złożenia przez zleceniodawcę dorozumianego oświadczenia woli o potwierdzeniu wykonania umowy zgodnie z jej treścią, koniecznym jest uprzednie złożenie przez pozwanego zleceniodawcę oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych dorozumianego oświadczenia woli z powołaniem się na istnienie wady tegoż oświadczenia?

Ponadto zdaniem powoda jego skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż w sprawie zachodzi niewątpliwa i dostrzegalna bez konieczności głębszej analizy sprzeczność zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie

nieuwzględnienia tego wniosku, wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości jako nieuzasadnionej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zakresu zaskarżenia przedmiotowego orzeczenia Sądu Apelacyjnego zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia (środka prawnego) jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (zob. m.in.: uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, Nr 11, poz. 108; postanowienie SN z 25 lutego 2015 r., V CSK 450/14; wyrok SN z 2 lipca 2015 r., V CSK 421/14 oraz postanowienie SN z dnia 25 maja 2023 r., I CSK 528/23).

Skarżący nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku Sądu Apelacyjnego co do punktu 2. w tej części, w której Sąd drugiej instancji oddalił apelację pozwanego. Nie powinno bowiem budzić wątpliwości, że w tej części orzeczenia Sąd Apelacyjny orzekł na korzyść powoda. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w tej części jako niedopuszczalnej na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 16 kwietnia 2021 r., I CSK 484/20).

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia (środek prawny), nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 7 lipca 2022 r., I CSK 2151/22; z 28 września 2023 r. I CSK 6680/22, i z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2817/23).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. np. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Analiza zaprezentowanych w skardze kasacyjnej problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienia prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zagadnienia przedstawione przez powoda nie zostały bowiem oparte – co jest niezbędne - na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostawałyby w związku z podstawami wniesionego środka prawnego.

Potwierdzenie przez dłużnika wykonania usługi jest oświadczeniem wiedzy mającym charakter potwierdzenia faktów. Nie wpływa zatem na ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego i może być zakwestionowane, ponieważ podlega ocenie w kategoriach prawdy lub fałszu. Nie jest zatem dowodem rzeczywistego stanu rzeczy, dłużnik może dowodzić i twierdzić, że treść złożonych oświadczeń nie odpowiada prawdzie bez konieczności powoływania się na wady oświadczenia woli. Dowodzenie niezgodności z prawdą oświadczenia wiedzy może być przeprowadzone wszelkimi środkami dowodowymi (zob. wyroki SN z 2 lipca 2009 r., V CSK 4/09; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 744/22; postanowienie SN z 18 stycznia 2022 r., I CSK 31/22).

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r.,

III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Skarżący podnosząc, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie powołał żadnych konkretnych przepisów, a jedynie w sposób ogólnikowy wskazał na bliżej nieokreśloną sprzeczność zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Tym samym nie można przyjąć, że powód przedstawił przekonujące od razu, widoczne *prima facie*, twierdzenia wykazujące racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

Przywołanych wad wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia nie konwaliduje okoliczność, że powód w ramach podstaw złożonego środka prawnego zarzucił naruszenie określonych regulacji prawa procesowego i materialnego. Nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi kasacyjnej argumentów na uzasadnienie przyjęcia jej do rozpoznania.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 oraz art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, gdyż jego ujęcie wskazywało jednoznacznie, że nie został on powiązany z postępowaniem w przedmiocie przyjęcia/ odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(a.z.)

[a.ł]